

LEDARE

Liberal med ett ja till kommunalt veto

På vilken nivå ska egentligen den beslutande makten i olika frågor ligga? Det är en högst relevant fråga i många sammanhang, inte minst för en kommunalt engagerad politiker eller för den delen en lokaltidning. Frågan är just nu högaktuell i och med kampen för möjligheten till ett kommunalt veto, som MVT har rapporterat om tidigare i veckan.

För den som kallar sig liberal är det naturligt att försvara individens friheter. I detta ingår också att försvara den privata äganderätten, vilket det är fråga om här. Men att vara liberal innebär också att försvara individens skyldigheter. Det innebär att det i vissa frågor kan vara motiverat att åsidosätta den privata äganderätten. Det kan exempelvis handla om att skydda mycket bevaransvärd miljö eller unika kulturarv, sådant som för samhället i stort inte går att återskapa eller sådant som har en avsevärt större innebörd än för individen själv.

Att utvinna fossila bränslen genom att borra efter gas eller att i stor skala utvinna mineraler faller rimligtvis inte inom detta område. Att åsidosätta den privata äganderätten av dessa anledningar är inte liberala. Att det dessutom är direkt miljöfarligt talar dessutom för samma sak. Minerallagstiftningen behöver definitivt ses över, bland annat för att ersättningen till markägaren på 1,5 promille av det beräknade värdet på den brutna är löjväckande låg och lockar till överutnyttjande.

MVT har i olika omgångar berättat om de provborrningar som har genomförts och planeras att genomföras i närområdet. En av de kommande planerna handlar om att borra efter gas under Vättern. Som om det inte räckte med hoten ovanifrån, där försvarsmakten pumpar den livsviktiga dricksvattentäkten full med giftig ammunition, kommer alltså även hoten underifrån. Läckor, skador och annan miljöpåverkan är rimliga att befara.

Även om aktörerna i fråga vill lindra kritiken genom att framföra sin version, som föga förvånande är en helt annan än kritikernas, är de centrala frågorna uppenbara. Är det verkligen värt risken att skada vårt värdefulla dricksvatten? Är det verkligen rimligt att de människor och kommuner som är direkt beroende av ett visst område inte har sista ordet när det gäller detta risktagande? Svaren är nej. Det är liberala med ett ja till ett kommunalt veto avseende destruktiva processer som dessa.

Vi kan räkna med att aktionsgruppen Rädda Vättern kommer att ha mycket att göra framöver. Vi kan också räkna med att de kommer att få ett allt större stöd från såväl allmänhet som politiker. Frågan är bara hur lång tid det kommer att ta att få till stånd en kursändring och hur stor skada som har åsamkats det ömtåliga vattnet innan dess.

Publicerad 2014-02-08 08:00